„Lestin“ á listasöfnunum

MYNDLIST

GUÐMUNDUR ODDUR MAGNÚSSON

Listahátíð í Reykjavík 2005

Listasafni Íslands
Listasafni Reykjavíkur

Niðurstaða: „Dieter varð stór fyrst og fremst með því að gera aðra stóra – sérstaklega þá sem eiga allt lítið nema hjartað.“

Þessa dagana fá Íslendingar í fyrsta sinn tækifæri til að líta yfir stóran hluta verka Dieters Roth sem kom hingað til lands fyrst 1957 út af ástinni og hafði hér aðsetur í einhverri mynd alla sína ævi eftir það. Með opnun á sýningum hans „Lestinni“ í Listasafni Reykjavíkur og Listasafni Íslands og fleiri stöðum hófst umfangsmesta og líklega merkilegasta myndlistarveisla sem hingað til hefur verið haldin hér á slóðum. Fjöldi annarra athyglisverðra sýninga er í boði hér í borginni og úti um allt land. Á fyrstu áratugum veru sinnar hér á landi var Dieter Roth alls ekki aufúsugestur á öllum stöðum og er starf hans við Birting síður en svo eina dæmið. Hann átti þó þeim mun tryggari vini og aðdáendur þótt fáir væru. Það var aldrei hlaupið að því að efna til stórra sýninga á hans verkum né heldur var það honum auðvelt þótt hann væri sjálfur í skapi til þess – honum var svo illa við að eiga við safnafólk sem þarf að hafa reglu á öllum hlutum. Tilfinningar hans til Íslendinga voru sterkar og bera verk hans þess ríkt merki. Það skemmtilega við þetta í halelújaræðum dagsins í dag er að hann elskaði allt í Íslendingum sem ótrúlega mörgum okkar þykir ekki par fínt – hálf skömmumst okkar fyrir og viljum helst ekki að nokkrir horfi upp á – hvorki börn né útlendingar. Hann gerði heimóttarskap okkar að sínum efnivið – þar sem skortur á fáguðum og menntuðum smekk er algjör og ekkert nema tært hjartað ræður ferðinni.

Dieter Roth breyttist við kynni sín af Íslendingum. Sjálfur tilheyrði hann kynslóð fólks í Mið-Evrópu sem upplifði rústir seinni heimsstyrjaldarinnar og vildi byggja upp í ströngum geómetrískum stíl. Þau verk er hægt að skoða núna í húsnæði Orkuveitu Reykjavíkur. Á sjöunda áratugnum gefst hann upp á þeirri stefnu og er fróðlegt til dæmis að rifja upp ummæli hans um íslenska umhverfið á þessum tíma sem urðu svo svo rík í verkum hans. „Þá var siður að byggja sér kjallara og bæta svo ofan á eftir efnum, búa á meðan í kjallaranum. Alls staðar sá maður þakpappa og alls konar drasl, moldarhauga allt í kring. Og þegar snjórinn bráðnaði varð þetta að drullusvaði sem maður óð upp á legg. Það merkilega var einnig að sumir þessara húsbyggjenda virtust hafa beðið svo lengi, að húsin þeirra voru að detta í sundur áður en þau komust upp. Þetta voru nýjar rústir.“

Flæðið í verkum Dieters kemur vel fram í sýningarsölum listasafnanna. Þegar grannt er skoðað eru reglur í öllum rústunum. Í langflestum tilvikum er í þeim spegilmynd, fiðrildi, samlokur eða andhverfur. Hans mælikvarði á allt var einhverskonar sannleikur – að fela hvorki né fegra hlutina. Fegurðin búi í sannleikanum og sannleikurinn í fegurðinni. Ekki endilega í sannleikanum fyrir hönd okkar allra heldur fyrst og fremst í hans eigin sannleika eins og okkar allra.

Dieter varð stór fyrst og fremst með því að gera aðra stóra – sérstaklega þá sem eiga allt lítið nema hjartað. Fráfall hans kom sumum aðdáendum hans ekkert illa. Þá varð til miklu stærra rými fyrir þá – minna um gagnrýni. Í lifanda lífi var hann harður dómari í sannleiksprófunum. Þegar upp er staðið er lestarferðin í listinni um svoleiðis menn – sem afhjúpuðu og komu auga á en ekki þá sem fegruðu hlutina og breiddu yfir bara til að græða peninga. ■

DIETER-LESTIN Guðmundur Oddur Magnússon skrifar um sýningarnar á verkum Dieters Roth á Listahátíð.

DANSLEIKIR um helgina

Föstudaginn 20. maí

DANSHLJÓMSVEIT FRIÐJÓNS Jóhannssonar

Laugardaginn 21. maí

EVRÓVISIONPARTÝ & BRIMKLÓ

Alvöru sveitaball á mölinni...

KLÚBBURINN við Gullinbrú

Sjá nánari upplýsingar á www.klubburinn.is eða í síma 567 3100

TOPSHOP

langar að bjóða öllum að koma og hita upp fyrir Eurovision, fimmtudag, föstudag og laugardag.
Við ætlum að hlusta á gömul Eurovision lög til að koma okkur í stuð fyrir laugardagskvöldið.

Allir sem koma, fá að giska á í hvaða sæti Ísland lendir.
Þeir **5 fyrstu** sem verða dregnir með rétt svar
fá 10.000kr inneign í TOPSHOP.

EUROVISION DAGAR Í TOPSHOP

Áfram SELMA

Eurovisionpartý

Ekki missa af Eurovisionpartý NOA NOA.
Full búð af flottum fötum
fyrir spennandi kvöld.
Góða skemmtun og áfram Ísland!

Nýji Eurovisiondiskurinn fylgir með fyrir heppna viðskiptavini.

NOA NOA
Kringlan - 553 3536